

By- og Landskabsstyrelsen

annma@blst.dk
thini@blst.dk

DANVA
Dansk Vand- og
Spildevandsforening

Skanderborg, den 25. marts 2010

Bekendtgørelse om vandselskabernes deltagelse i anden virksomhed end deres hovedvirksomhed (tilknyttet aktivitet) – jeres j.nr. BLS-401-00535

Dansk Vand- og Spildevandsforening, DANVA, og Foreningen af Vandværker i Danmark, FVD, takker for det modtagne høringsmateriale.

Indledning

Foreningerne er meget frustrerede – og finder de opstillede begrænsninger for vandselskabernes aktivitet både uforståelige og uacceptable. Vi har det indtryk, at der er nogen, som ser spøgelse – og de findes som bekendt ikke!

Til at illustrere dette vil vi tage udgangspunkt i oplysninger omkring VandCenter Syd A/S (tidligere Odense Vandselskab A/S), der har en mangeårig tradition for aktiviteter, der kan karakteriseres som tilknyttede aktiviteter.

VandCenter Syd investerer årligt ca. 200 mill. kr. alene til renovering og udbygning af kloakker – penge der primært går til private danske aktører. En årlig omsætning på 6 mill. kr. baseret på overskudskapacitet hos selvsamme vandselskab fylder ikke meget i den sammenhæng. VandCenter Syd er suverænt det danske vandselskab, der har det højeste aktivitetsniveau, når emnet er tilknyttede aktivitet. Samlet vurderes omsætningen baseret på overskudskapacitet hos vandselskaberne at udgøre langt under 1 % af den omsætning, vandselskaberne skaber hos private aktører. Det er derfor meget vanskeligt at forstå det overdrevne behov for beskyttelse af de private aktører.

Det ville fremme det fremtidige samarbejde i vandsektoren, at udformningen af bekendtgørelsen i stedet tager udgangspunkt i, hvad det er vandselskaberne ikke må udføre af hensyn til erhvervslivet. I øvrigt det samme erhvervsliv, der render vandselskaberne på dørene for at få afprøvet nye ideer og bistand i forbindelse eksportprojekter.

DANVA,
Vandhuset, Danmarksvej 26, 8660 Skanderborg, Telefon: 70 21 00 55, Email: danva@danva.dk

FVD,
Solrød Center 22 c, 2680 Solrød Strand, Telefon: 56 14 42 42
Email: fvd@fvd.dk

Det er tydeligt, at det valgte udgangspunkt med en positivliste for vandselskabernes aktiviteter, skaber en række begrænsninger, der er uhensigtsmæssige set fra en samfundsmæssig synsvinkel.

På nuværende tidspunkt er der udsigt til, at implementeringen udvikler sig til et administrativt kaos af selskaber, hvilket FVD og DANVA ser som et udtryk for, at penneførerne ikke har praktisk erfaring i at drive en virksomhed end sige et forsyningsselskab. Det er vores klare opfattelse, at udkastet skal igennem en seriøs omskrivning.

Foreningerne har brugt mange ressourcer på høringssvaret – men på trods af dette bliver vi nødt til at tage forbehold for, om alle problemerne er blevet adresseret i nærværende svar.

Der har været en omfattende kontakt mellem branchen og embedsmændene – men det foreløbige resultat i form af bekendtgørelsen vidner ikke om, at der tillagt denne kontakt megen værdi

Vi er med andre ord frustrerede over, at der tilsyneladende ikke fattes andet end mistillid til vandselskaberne. Vi er uforstående over for, at man ikke kan bifalde branchens bevæggrunde for at udøve tilknyttet aktivitet (TA). Det er vort håb, at der kan rettes op på det nuværende indhold.

Vores bevæggrunde er:

- at undgå samfundsmæssigt spild ved at den overkapacitet de enkelte vandselskaber måtte have bringes i anvendelse
- at fastholde og tiltrække spidskompetencer i vandselskaberne mhp. dels at sikre en effektiv og forsyningssikker vandsektor dels at kunne give kvalificeret sparring med myndigheder og det private erhvervsliv
- at understøtte de nationale visioner om, at Danmark skal øge sin eksport på et erkendt spidskompetenceområde, der internationalt er den hastigst voksende sektor
- at fremme en strukturforandring, da køb af ydelser mellem forsyninger kan være første skridt til mere formelle samarbejder

Erhvervs- og Boligstyrelsen påpegede allerede i 2002 i en analyse vedr. kompetenceklyngen vand, at vand- og spildevandforsyningsområdet udgør en kernekompetence for Danmark - og at der var behov for mere samarbejde mellem den private sektor og forsyningerne mhp. at styrke Danmarks muligheder på eksportmarkederne.

Der er flere virkemidler at gribe til, når det drejer sig om at regulere vandselskabernes TA.

Det ene virkemiddel er positivlisten, som regulerer hvilke TA selskaberne kan udføre. Det andet virkemiddel, som er meget effektivt, er omsætningsgrænserne, som regulerer omfanget af vandselskabernes TA.

Et yderligere virkemiddel ligger i den almindelige konkurrence. Denne sættes ikke ud af kraft med TA-bekendtgørelsen. Det er nemlig et krav, at vandselskaberne skal sælge de regulære TA på markedsvilkår, og dertil kommer revisions- og regnskabsregler, som sikrer, at der ikke sker krydssubsidiering.

Med disse øvrige muligheder er det fuldstændigt unødvendigt at gøre positivlisten så snæver, som det er tilfældet i udkastet.

For det enkelte vandselskab må positivlisten anskues som en vifte af mulige tilknyttede aktiviteter. Vandselskabet vil vælge at udøve en TA, når selskabet mener, at det har et godt produkt, som andre også vil betale markedsprisen for. Det kan ikke forventes at de enkelte vandselskaber vil bruge hele viften - eller for den sags skyld kan finde kunder til alle muligheder på viften. Vandselskaberne vil vælge og udføre de TA, som bedst passer ind i selskabernes overordnede strategi.

Der vil efterhånden opstå en specialisering i branchen, hvor nogle forsyninger vil have særlig ekspertise i at udføre nogle typer opgaver, mens andre forsyninger vil have kvalifikationer på andre områder. Specialiseringen vil medføre øget effektivitet i branchen som helhed, idet opgaverne vil blive løst der, hvor det sker bedst og billigst. Mulighed for specialisering vil også gøre det muligt for forsyningerne at rekruttere og fastholde gode medarbejdere.

Generelt

FVD og DANVA finder budskabet i bekendtgørelsen dybt demotiverende for branchen.

På den ene side ønsker politikerne forsyningerne frigjort og drevet efter almindelige driftsøkonomiske principper, mens man på den anden side gennemfører en meget kraftig begrænsning i selskabernes muligheder for at fungere på bare tilnærmelsesvis markedslignende vilkår. Det er tilmed forslag om en reel indsnævring af de rammer, som indtil 1. januar 2010 bestod i medfør af kommunalfuldmagten m.m. Det hænger ganske enkelt ikke sammen!

En vis overkapacitet er nødvendig i forhold til den ordinære drift, da vandselskaberne bestræber sig på at have adgang til tilstrækkelig kapacitet mhp. at sikre forsyningssikkerheden. Der skal med andre ord være mulighed for at handle, når nødsituationer opstår. De større vandselskaber er også typisk de, der har investeret i det materiel, der er dyrt at anskaffe og/eller kræver spidskompetencer – og ansat specialister, som den moderne, progressive forsyning forudsætter.

Der er flere oplagte TA, som er udeladt. Der tænkes på de aktiviteter, der har relation til den administrative, driftsmæssige, planlægningsmæssige og projekteringsmæssige overkapacitet at gøre. Dertil kommer at vandselskaberne som udgangspunkt heller ikke må have en TA i form af varme- og energiproduktion – hvilket er ganske uforståeligt – og uden samklang med internationale, øvrige nationale og lokale forventninger til fornuftig adfærd.

Vi vil generelt anbefale, at der udformes en vejledning til bekendtgørelsen. Der er bl.a. flere begreber og aktivitetsbeskrivelser, som kræver en uddybning. Ligesom relationerne mellem TA-selskabet, vandselskabet, evt. koncernforbundne selskaber og andre skal beskrives.

Dette krydsfelt mellem de offentligretlige og privatretlige er en sand udfordring – som til tider gør det vanskeligt for vandselskaber at være 100% lovlige.

Serviceselskaber

Vi vil kraftigt opfordre til, at Indenrigsministeriet udtaler sig om retsforholdet for relationerne mellem kommunalt ejede forsyninger og koncernforbundne serviceselskaber på et tidspunkt, hvor Vandsektorloven (VSL) blev vedtaget.”

§60-selskaberne

Der er nogle særlige hensyn, som skal tages i forhold til de kommunale §60-selskaber. De to største af disse, Spildevandscenter Avedøre r I/S og Lynettefællesskabet I/S, har udformet et særskilt hørings svar – som foreningerne støtter og henviser til.

Specifikke bemærkninger

§2

Det er yderst vigtigt, at alle får en forståelse af, hvad begrebet hovedvirksomhed indbefatter.

Det er vores opfattelse, at følgende som minimum er omfattet:

- Aktiviteterne nævnt i definitionsbestemmelsen i VSL §2, stk. 5 og 6. I den forbindelse er det vigtigt for os at understrege, at når vandselskaberne skal kunne honorere omverdens forventninger til et moderne og veldrevent vandselskab, så skal der ikke lægges en rigid fortolkning for dagen.
- VFL §52a opremsrer aktiviteter, som vandforsyningsselskabet kan opkræve midler til – herunder grundvandsbeskyttelsesarbejde, rådgivning af forbrugerne om vandbesparelser og salg af vand mellem almene vandforsyninger.
- VFL §52b omtaler samarbejde mhp. samlet varetagelse af og fordeling af udgifterne til kortlægning, overvågning og beskyttelse af vandressourcer.
- Aktiviteterne som spildevandsforsyningsselskaberne kan opkræve midler til ifølge Lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber §1 stk. 2 samt vejledning 3/2001

Ovenstående er en forudsætning for vores efterfølgende kommentarer. Såfremt hovedaktiviteten som minimum ikke omfatter ovenstående – vil det være ganske undergravende for forsyningernes absolutte kerneydelser.

Efter vores opfattelse er grundvandsbeskyttelsesarbejde som eksempelvis etablering/køb/drift af skovarealer således en del af hovedaktiviteten. Der er intet i landsbrugs- eller skovlovgivningen, som hindrer den nævnte aktivitet. Tværtimod er lovgivningen faktisk blevet ændret af hensyn til forsyningernes mulighed for at lave effektiv grundvandsbeskyttelse.

Dertil kommer, at vi principielt mener, at energiproduktion bl.a. ud fra et samfundshensyn må betragtes som en fuld integreret del af moderne spildevandsforsyningsevne. Det samme gør sig gældende for slamhåndtering i form af forbrænding og kompostering. Det er i øvrigt foreningernes vurdering, at der er tale om fejlagtig juridisk fortolkning af vandsektorlovens §19. Vi tvivler stærkt på, at det har været lovgivernes hensigt at foretage en selskabsmæssig opdeling på en så nidkær facon mellem aktiviteter i et vandselskab. Bestemmelsen om selskabsmæssig adskillelse mellem eksempelvis. vand og varme var et ønske om ikke at kunne flytte takstmidler mellem områder, ligesom der ikke må flyttes midler mellem vand og spildevand på grund af ikke sammenfaldende forsyningsområder.

Vi vil bede om tydeliggørelse af indholdet af hovedaktivitetsbegrebet i bekendtgørelsen eller i en vejledning.

§2 stk. 2

Positivlisten for de kommercielle aktiviteter er uacceptabel snæver i sit fokus. Med afsæt i kommunalfuldmagten kan forsyningerne i dag udnytte sin overskudskapacitet på langt flere områder – end bekendtgørelsen vil tillade. De steder, hvor dette er sket, har det IKKE givet anledning til problemer i forhold til den private sektor. Dertil kommer at flere af disse aktiviteter også er oplagte emner, som vandselskabet kan samarbejde med den private sektor om.

Vi tvivler på, at der er en udbredt viden om, at bestemmelsernes formulering også begrænser samarbejdsfeltet med den private sektor. Reelt ligger udkastet blot op til samarbejde i relation til forskning, udvikling og demonstrationsvirksomheder samt samarbejde i forhold til aktiviteter, som også er lovlige for vandselskabet i fremtiden ifølge §2 stk. 2 nr. 6. Alle har tilsyneladende glemt de vise ord om eksport af særlige danske kernekompetencer med afsæt i forsyningernes erfaringer m.m.

Vi ønsker, at det af den efterspurgte vejledning fremgår, i hvilket omfang vandselskaberne kan samarbejde om hovedaktiviteterne og aktiviteterne nævnt i §§2 og 3. Der tænkes på aktiviteter, der udøves i fællesskab, og der er fælles finansiering af. Det skal altså ses i modsætning til salg af ydelser og services.

Foreningerne er af den opfattelse, at der er talrige situationer, hvor der er behov for fælles tiltag, eksempelvis:

- Beregning af flow i vand- og afløbssystemer i EDB modeller
- Informationsaktiviteter
- Indkøb og projektaktiviteter

Foreningerne efterlyser følgende aktiviteter på positivlisten:

Udnyttelse af administrativ overkapacitet

Når der sker salg af administrative ydelser mellem forsyninger, så er drivkraften ikke, at der skal tjenes penge. Drivkraften er ofte hjælp til mindre forsyninger, der ikke har ressourcer til selv at udføre opgaverne.

Vi har bemærket, at bekendtgørelsen muliggør denne form for aktivitet i et vist omfang, se §2 stk. 2 nr. 5 og 6.

Men det er ikke tilstrækkeligt. Presset på forsyningerne vil stige i fremtiden pga. dels administrative krav dels påvirkningerne fra det eksterne miljø.

Vi tillader os at forudsætte, at det administrative arbejde, som har relation til frivilligt grundvandsbeskyttelsesarbejde henfører under hovedaktivitet, hvorfor funktionen ikke varetages som en TA.

Det er ikke vores vurdering, at salg af administrativ overskudskapacitet vil eksplodere. Vi vil blot understrege, at den opstillede barriere i udkastet er usaglig – og uden omtanke for specielt mindre almene vandforsyningers og vandselskabers behov.

Udnyttelse af driftsmæssig overkapacitet til fordel for andre vandselskaber

Som eksempel kan nævnes:

- Drift af andre forsyningers anlæg
- Vedligeholdelsesarbejde for andre forsyninger
- Ledningsrenovering for andre forsyninger
- Vagttjenester
- Boringsservice
- Udlejning af særligt udstyr – eksempelvis slamslugere eller udstyr til boringsservice
- Håndtering af måler for andre forsyninger (driftskontrol, udskiftning, levering)
- Udtagning af driftsprøver og analyser

Aktivitetsniveauet vurderes på landsplan i dag at have et mindre omfang. Men det kunne tænkes at komme en mindre stigning i omfanget af denne TA.

Det er samtidigt vigtigt at gøre opmærksom på, at langt størstedelen af branchens behov for entreprenørydelser dækkes af eksterne leverandører. En opgørelse fra 2004 udarbejdet af Miljøstyrelsen i forbindelse med analysearbejdet vedr. vandsektoren viste,

at ca. 90 % af anlægsopgaverne for både vand- og spildevandsforsyning blev udført efter udlicitering. For driftsopgavernes vedkommende blev ca. 20 % udliciteret på vandforsyningsområdet, mens ca. 40 % blev udliciteret på spildevandsområdet, og det vurderes at udliciteringsgraden kan være steget yderligere siden opgørelsen.

Udnyttelse af driftsmæssig overskudskapacitet i øvrigt

- Vedligeholdelsen og udskiftningen af brandhaner
- Lækagesøgning på privat grund, når vandselskabet er i området
- Ledningsreovering på privat grund, når vandselskabet er i området
- Salg af services via entreprenørmateriel (ex. snerydning)
- Flowmåling i afløbssystemer

Den driftsmæssige overkapacitet kunne evt. også bruges til glæde for de specielle forbrugere, som har behov for at få målt særligt vand/sekundavand eller produktionsvand, der ikke skal indgå i afregningen. Disse målere skal etableres og drives på forsvarlig vis, da de bruges til afregning. Det er blot yderst begrænset, hvad spildevandsforsyningselskaberne kan/må gøre formelt set. Der er i øjeblikket ingen hjemmel til, at spildevandsforsyningselskaberne kan opkræve betaling for denne service. Det naturlige ville være, at spildevandsforsyningen entrerer med et vandforsyningselskab om, at denne leverer, driver og udskifter disse særlige målere som en TA. Men det kræver, at vandforsyningen kan gå ud over sit naturlige forsyningsområde og få dækket sine udgifter.

Principielt vil foreningerne mene, at denne aktivitet burde indgå i hovedaktiviteten for et spildevandsforsyningselskab – men det lægger Lov om betalingsregler for spildevandsforsyningselskaber, som nævnt ikke op til.

Udnyttelse af planlægnings- og projekteringsmæssig overkapacitet

Som eksempel kan nævnes planlægning af ledningsanlæg og ledningsreovering samt projektering af erhvervsudstyknings o.lign.

Aktivitetsniveauet vurderes på landsplan i dag at have et meget begrænset omfang. Men aktiviteten vil formentlig kunne vokse lidt på landsplan på det lange sigt.

Salg af viden om driftsoptimering/know-how

Der kan være tale om:

- Optimering af pumpe-systemer
- Energi-, proces- og filteroptimering
- Hydrauliske beregninger
- Lækageundersøgelser
- Vandbehandling
- Spildevands- og slambehandling
- Opbygning af driftsrapporteringssystemer
- Vandføringsmålinger i afløbssystemer inkl. databehandling
- Tolkning af driftsprøver og analyser

Det er ikke mindst på disse felter, at der er store eksportmuligheder.

§2 stk. 2 nr. 2

Nu kommer vi til et emne, som rammer lige ind i hjertet på de forsyninger – som med Folketingets og forbrugernes opbakning – arbejder hårdt på at sikre en drikkevandsforsyning baseret på uforurennet grundvand.

Bortforpagtning af fast ejendom anses ifølge udkastet for en tilknyttet aktivitet og er dermed underkastet omsætningsloftet. Såfremt at udlejning/bortforpagtning af areal med grundvandsbeskyttelsesrelevans ikke anses som en hovedaktivitet - vil indtægterne fra bortforpagtningen af arealer med grundvandsbeskyttelsesrelevans blive betragtet

som tilknyttet aktivitet. Dermed vil indtægterne også skulle indgå i beregningen af den samlede omsætning af TA.

Såfremt bortforpagtninger af skovrejsningsarealer og landbrugsarealer regnes som tilknyttede aktiviteter, vil mulighederne for i praksis at gennemføre skovrejsning blive væsentligt forringet.

I den forbindelse skal det understreges, at forsyningerne kun har disse arealer i en overgangsperiode – indtil der er en køber til arealerne. Den typiske køber til skovarealer er Skov- og Naturstyrelsen. Ligesom denne styrelse ofte er medinvestor, når der skal etableres skove. Desværre oplever branchen, at Skov- og Naturstyrelsen er i alvorlig bekneb for midler. Dette øger presset for, at forsyningerne agerer på egen hånd, når et relevant areal er til sag i forsyningens aktuelle eller fremtidige forsyningsområde.

Bortforpagtning af arealer med grundvandsbeskyttelsesrelevans bør som minimum være en §3-aktivitet, hvor bortforpagtningen kan ske til markedspris. Indtægten skal ikke indgå i beregningen af omsætningslofterne i VSL §18 stk. 1 eller bekendtgørelsens §6.

§2 stk. 2 nr. 5

Ansvar for en effektiv rottebekæmpelse er ifølge MBL §17 placeret hos kommunalbestyrelsen som myndighed. Flere vandselskaber udnytter deres viden til at bekæmpe rotter.

Vi har den opfattelse, at vendingen "rottebekæmpelse i eget forsyningsområde" naturligvis ikke alene omfatter aktiviteten i ledninger, som forsyningen har ansvaret for – men også ledninger på privat grund, såfremt at det sker på anmodning.

§2 stk. 2 nr. 6

Formuleringen kunne være mere præcis mhp. at den tydeliggør, hvad der står i lovbemærkningerne. Det er jo kun de vandselskaber, som i dag har en anden virksomhed i tilknytning til hovedvirksomheden – som kan fortsætte denne aktivitet lovligt – selv om den ikke måtte stå på positivlisten. Andre vandselskaber kan m.a.o. ikke starte på denne form for virksomhed.

I en vejledning bør det fremgå, at en lovlig aktivitets fortsættelse ikke er afhængig af løbetiden i den enkelte kontrakt. Vandselskabet kan fortsætte med at indgå kontrakter om disse aktiviteter. Et andet emne til vejledningen er også de kontrakter, som vandselskaber har måttet udforme i perioden mellem 01.07.2009 – og TA-bekendtgørelsens ikrafttrædelse. Denne form for virksomhed er lovlig efter vor opfattelse – under forudsætning af, at den kan honorere parametrene omtalt i lovbemærkningerne til VSL §18 stk. 3.

I tilfælde af, at et vandselskab fusionerer med eller opkøbes af et andet vandselskab, fremgår det ikke af bekendtgørelsen, om vandselskabets hidtidige, lovlige tilknyttede aktiviteter kan fortsætte i det nye selskab. Det bør derfor præciseres at salg, fusioner og selskabsmæssige omstruktureringer ikke medfører begrænsninger i mulighederne for at videreføre hidtidige, lovlige tilknyttede aktiviteter.

Det bør præciseres, om omsætningsloftet i medfør af § 6 stk. 1 også gælder for et vandselskabs eksisterende, lovlige tilknyttede aktiviteter. Hvis omsætningslofterne i §6 gælder og et vandselskabs eksisterende, lovlige tilknyttede aktiviteter overstiger loftet, bør der gives vandselskabet et passende tidsrum til at reducere de tilknyttede aktiviteter.

§3

Kommuners aktivitet skal have hjemmel i kommunalfuldmagten eller lovgivningen. §2 hjemler tydeligt nogle angivne aktiviteter. Men hvorledes forholder det sig med §3 stk. 2, der angiver forskellige aktiviteter, som ikke kan siges at være omfattet af positivlisten i

§2? Vi læser §3 stk. 2 således, at såfremt aktiviteten ikke er hjemlet andet steds – så får kommunalt ejede vandselskaber hermed en hjemmel til at udføre aktiviteten.

I § 3 stk. 2 undtages forskellige aktiviteter fra beregningen af omsætningsloftet. Levering af vand fra en forsyning til en anden fremgår ikke på listen – og det mener vi har sammenhæng med, at denne aktivitet er en del af hovedaktiviteten, se venligst vores indledning.

Såfremt styrelsen ikke er enig i vores opfattelse, er det bydende nødvendigt, at der kommer en dialog herom.

Måtte styrelsen mene, at salg af vand til andre almene vandforsyninger er en tilknyttet aktivitet, skal den være omfattet af listen i §3. Drikkevand skal kunne leveres fra et vandselskab til et andet, uden at dette påvirker omsætningsloftet. I modsat fald vil omsætningsloftet allerede som følge af leveringen af drikkevand være opbrugt for et betydeligt antal vandselskaber. Desuden vil mulighederne for at etablere fremtidige samarbejder vedr. levering af drikkevand blive umuliggjort med deraf følgende alvorlige konsekvenser for forsyningssikkerheden.

Det er uklart hvad begrebet "opbakkingsleverance" omfatter. Såfremt der tilsigtes en begrænsning i omfanget eller arten af leverancer vedr. hhv. slamforbrænding eller behandling af spildevand vil dette medføre væsentlige ulemper i form af øgede omkostninger for branchen som helhed – og specifikt for Lynetten I. Dette emne er uddybende behandlet i høringssvaret fra Lynettefællesskabet I/S og Spildevandscenter Avedøre I/S

Vi ønsker ikke, at anvendelsen af begrebet "opbakkingsleverance" skal begrænse den aktivitet, hvor vandselskaber hjælper hinanden – hvor der er økonomisk raison i det. Der tænkes på den situation, at et vandselskab behandler spildevand og/eller forbrænder spildevandsslam fra andre forsyninger. Behandleren har overkapacitet, som ved aftalen udnyttes – mens den anden part slipper for en udbygning af sine anlæg.

§3 stk. 2 nr. 1

Formuleringen bør være: "Forbrænding og tørring af slam fra andre forsyningsvirksomheder ..."

§3 stk. 2 nr. 2

Bistand til kommuners myndighedsopgaver er omfattet, se § 3, stk. 3 pkt. 2, hvilket er hensigtsmæssigt bl.a. af hensyn til beskrivelse af den faktiske drift og hurtig levering af relevante data.

§3 stk. 2 nr. 5

Bestemmelsen omfatter måler aflæsning, afregning og indberetning – men ikke salg af stamdata, som der er behov for ifølge Lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber. De almene vandforsyninger har en forpligtigelse til at udlevere stamdataene – og afregningen skal være baseret på Bekendtgørelsen om kommunernes og amtskommunernes udførelse af opgaver ... (nr. 533/1995 med senere ændringer). Der er behov for, at vandforsyninger kan sælge disse oplysninger til spildevandsforsyningsselskaber.

Forskning og udvikling

Efter en nærmere overvejelse finder foreningerne det besynderligt, at "forsknings-, udviklings- og demonstrationsvirksomhed vedrørende vandforsynings- eller spildevandsforsyningsvirksomhed, herunder salg af rettighederne til resultaterne af udvikling og forskning" er at regne som en tilknyttet aktivitet. Betragtningen er, at oprettelsen af Teknologiuudviklingsfonden er et centralt element i hele selskabsloven – og når forsknings- og udviklingsaktiviteter sammen med de øvrige TA skal være under et givet omsætningsloft, kan det lægge en ret kraftig begrænsning på selskabernes mulighed for at del-

tage i forsknings og demonstrationsvirksomhed. Selskabernes deltagelse er centralt, når det gælder om at bruge de afsatte midler i Teknologifonden/støtte midler fra andre instanser i forsøg på udvikling af nye metoder etc. med henblik på en effektivisering af sektoren.

Energiproduktion

Forsyningernes mulighed for energiproduktion er der ikke klarhed over.

Som reguleringen ser ud nu, er det vores opfattelse, at vandselskaberne kan lave energiproduktion i et vist omfang, mens energiproduktion derudover skal ske i særskilte varme- hhv. el-forsyningselskaber. Omsætningslofterne i VSL §18 og TA-bekendtgørelsens §6 angår efter vor opfattelse ikke omsætningen i de særskilte varme- og el-forsyningselskaber, da der ikke er tale om ordinære TA, som oplyst i §2.

Vandselskaber kan producere biogas, som en del af deres hovedaktivitet (forrådnelse af slammet) – og de kan sælge biogassen, se §3 stk. 2 nr. 6.

Vandselskabet kan også producere procesvarme på biogassen via en kedel. Så længe at hovedformålet er at producere procesvarme – skal der ikke dannes et varmforsyningselskab. Procesvarme er nemlig ikke omfattet af Varmeforsyningsloven. I den forbindelse indgår varme til rum- og vandopvarmning på vandselskabets ejendom i øvrigt ikke i begrebet procesvarme – hvilket vi finder uforståeligt.

Vandselskabets elproduktion kan blive undtaget Elforsyningsloven, når der er tale om mindre anlæg eller mindre omfattende aktiviteter, se §2 stk. 4. Der er blot ingen afgørelser endnu – selv om der igennem længere tid har ligget ansøgninger hos Energistyrelsen.

DANVA har den principielle opfattelse, at energiproduktion er en fuld integreret del af moderne spildevandsforsyningsvirksomhed. Aktiviteterne bør som minimum være omfattet af §3 i bekendtgørelsen – og indtægterne hidrørende fra salg til markedspris, skal ikke indgå i beregning af hverken omsætningsbeløbet omtalt i §18 stk. 1 i loven – eller lofterne omtalt i trappemodellen, §6.

DANVA har dialog med såvel Miljø-, Energi- og Klimaministeriet om vandselskabernes energiproduktion – og det er nødvendigt, at den endelige TA-bekendtgørelse tager hensyn til dette.

Såfremt at den ovenfor beskrevne lovgivning ift. energiproduktion fastholdes – skal TA-bekendtgørelsen som minimum hensyn til:

- Elproduktion omfattet af undtagelsesbestemmelsen i Elforsyningsloven skal på §3 listen og kunne forhandles eksternt til markedspris
- Varmeproduktion ikke omfattet af Varmeforsyningsloven skal muligvis af afgiftsmæssige grunde sælges til eget brug (procesvarme) I givet fald skal §3 muliggøre dette.
- Vandselskaber kan være i den situation, at det sælger procesvarme – eksempelvis til et nærtliggende gartneri. Salget skal på §3 listen – og salget skal kunne ske i markedspris, se Varmeforsyningsloven §20 b.
- Hvis der sker udskillelse af varme- og/eller el-produktionen, vil det i flere situationer være til meget små enheder, som af økonomisk nødvendighed skal kunne købe assistance i form af materiel, driftsmandskab og administration hos forsyningen. Dette nødvendiggør ændringer i §2.
- Fremfor at vandselskabet sælger kedlen til varmeproduktion og motoren til elproduktion, så kan der være tale om udlejning af disse aktiver til energiselskaber – og i givet fald skal det være lovligt at have indtægter på denne udlejning. Der skal være sikkerhed for, at §3-listen også muliggør dette.

§4 stk. 3

Det fastslås, at vandselskaber ikke må påføre andre virksomheder urimelig konkurrence, når de fakturerer ydelser mellem hovedvirksomheden og den tilknyttede virksomhed. Dette ville man umiddelbart tro så betyder, at der skal faktureres til markedspris.

Men i anden forbindelse er det påpeget, at kommuner ikke må drive virksomhed med fortjeneste for øje – og at bl.a. serviceselskaber i kommunale koncerner derfor kun må opkræve cost-pris, se lovbemærkninger til VSL §19 stk. 3.

På denne baggrund tolker det vi det således, at det centrale er, at når der faktureres til 3. mand, så skal det være til markedspris.

§5

Det angives, at de fleste §3-aktiviteter skal prisfastsættes i overensstemmelse med hvilke-i-sig-selv-princippet i overensstemmelse med prisfastsættelsen i VFL §52a og BL §1. Vi er ikke sikre på, hvad der menes konkret.

Det ville være mere forståeligt, om der stod, at disse aktiviteter skal prisfastsættes i overensstemmelse med princippet om fuld-omkostning. Det betyder, at køberen også skal bære sin andel af sælgerens omkostning til relevant forsikring, administration m.m. I modsat fald vil køberen blot "free-ride" på sælgerens faste omkostninger ved at have aktiviteten til rådighed.

§3 nr. 5 omhandler vandforsyningernes måler aflæsning, afregning og indberetning for spildevandsforsyning i vandforsyningens eget forsyningsområde. Dette salg ske allerede i dag til en pris baseret på privatretlige aftaler. Der er ingen retningslinier for disse aftaler – og §5 udgør dermed en begrænsning i den frie aftaleret, der eksisterer i dag. Dette finder foreningerne ikke er acceptabelt.

§6

Når lovtæksten og lovbemærkningerne nærlæses kan det konstateres, at det ikke virker, som om der er klarhed over, om der er tale om omsætningsloft for de enkelte TA-selskaber eller for TA-aktiviteten som helhed – og hvorledes det opgøres, når der er fællesselskaber mellem vandselskaber og private aktører. Dette forsøger bekendtgørelsen at rode bod på. Lovbemærkningernes manglende udmeldinger giver m.a.o. rum til udformning af hensigtsmæssige regler i bekendtgørelsen.

Vi er overbevidste om, at der vil opstå talrige situationer, som bekendtgørelsen eller loven ikke har taget stilling til. Der bør derfor indføres en dispensationsbestemmelse med henblik på at løse eventuelle konkrete problemstillinger.

Der synes at være en uafklarethed ift. TA og serviceselskaber. En entydig og logisk sammenhæng kan ikke læses hverken af loven eller af TA-bekendtgørelsen.

Vandselskaber kan gøre brug af serviceselskaber, se §19 stk. 3. Dvs. økonomisk interaktion mellem vandselskabet og serviceselskaber ikke betragtes som værende en aktivitet, hvor der føres penge ud af vandsektoren. Og dette kan også understøttes ved, at der i serviceselskabet føres selvstændige regnskab for aktiviteterne relateret til vandselskabet.

I VSL §2 stk. 2 står, at loven finder anvendelse på serviceselskaber – men loven indeholder dernæst flere eksempler på, at den enkelte bestemmelse eksplicit angår vandselskaber. Eksempelvis angiver §§4 og 5, at der foretages benchmarking for vandselskaber, og at der fastsættes et prisloft for vandselskaber. I disse sammenhænge er der entydigt vandselskaber, som defineret i §2 stk. 6 nr. 3 smh. nr. 1 og 2.

Når vi dernæst kommer til VSL §18 – tales der også om vandselskaber – og det gør det også i TA-bekendtgørelsen. Det giver med andre ord ikke mening, at TA-bekendtgørelsen dernæst opfattes, som en bekendtgørelse, der regulerer aktiviteterne i serviceselskaberne. Vandselskaberne har ikke noget direkte eller indirekte ejerskab til serviceselskaberne – og serviceselskaberne er ifølge §2 og lovbemærkningerne til §19 stk. 3 IKKE en del af vandselskabet.

§19 stk. 3 kodificerer gældende ret, jf. lovbemærkningerne. Det betyder, at vandselskaberne kan være en del af en koncern, hvor der er et serviceselskab. Efter vor bedste opfattelse tillod gældende ret på tidspunktet for vedtagelsen af VSL, at kommunalt ejede serviceselskaber ud over at sælge til de i stk. 3 nævnte forsyningsområder - også kunne sælge til såvel ejeren som 3. mand. Vi mener med andre ord ikke, at styrelsens svar på spørgsmål 5 under udvalgsbehandlingen er korrekt. Foreningerne vil anmode om, at BLST indhenter en vurdering hos Indenrigsministeriet.

Serviceselskaber er særlig interessante for kommunalt ejede vandselskaber, da kommunal aktivitet skal have hjemmel enten i lovgivningen eller i kommunalfuldmagten. Når vi ser nærmere på de specificerede aktiviteter, som et kommunalt ejet serviceselskab efter §19 stk. 3 kan udføre – omfatter det efter vores vurdering også oplagte TA. Der vil i hvert fald være serviceselskaber, som udfører lovlig TA (eksempelvis entreprenørservice/snerydning), se §2 stk. 2 nr. 6.

Der er økonomisk raison i at bibeholde/etablere TA i allerede etablerede selskaber – frem for at etablere særskilte datterselskaber for dette. TA i serviceselskaber kan meget let regnskabsmæssigt holdes afskilt fra anden aktivitet i serviceselskabet. Det bør som minimum være lovligt at have TA-aktiviteter i serviceselskaber i det omfang, at de er i overensstemmelse med oplystningen af serviceselskabsopgaver i lovbemærkningerne til VSL §19 stk. 3.

Såfremt at der skal ske overflytning af eksisterende TA fra serviceselskaber til nye selskaber, skal der gives en rimelig frist til dette.

Det er vor opfattelse, at et spildevands a/s og et vandforsynings a/s skal have mulighed for at etablere ét fælles selskab, hvori de udfører TA. Det er økonomisk velbegrunderet – og regnskabsmæssig vil TA med reference til de to forskellige forsyningsarter let kunne holdes afskilt. Foreningerne kan ikke se, at der er hjemmel til at forbyde den organisering.

Der findes også vandselskaber i dag, hvor der er dannet ét selskab for begge forsyningsarter, ex.vis. Hjørring Vand A/S, Århus Vand A/S og Vandcenter Syd A/S. Så rejser spørgsmålet sig jo; hvorledes skal omsætningsloftet efter TA-bek. fastsættes i forhold til disse? Det kan jo ikke være korrekt, at der skal bruges ressourcer på at omstrukturere – danne flere forsyningselskaber/vandselskaber for at få luft nok til TA.

Det er vigtigt for os at understrege, at trappemodellens loft ikke har relation til §3-aktiviteterne. Det betyder, at begrebet TA udelukkende har referencer til §2-aktiviteterne.

§3-listen er nemlig udtryk for, at der er nogle særlige opgaver, som forsyningerne udfører af hensyn til lovgivningskrav, klimaet eller samfundsøkonomien. Der er et ønske om, at flere af disse samfundsnyttige aktiviteter ikke skal give et afkast; de skal hvile-i-sig-selv (fuld-omkostningsdækning). Når dette er omdrejningspunktet – så giver det ingen mening, at omsætningen for disse aktiviteter skal "fanges" af lofterne i trappemodellen. Omsætningslofterne i §6 angår således udelukkende ordinære TA (§2).

§6 stk. 1

De angivne omsætningslofter skal pristalsreguleres – evt. efter samme princip som omsætningsloftet nævnt i §18 stk. 1. Dvs. referencen for pristalsreguleringen kunne være VSL §18 stk. 2.

Det bør præciseres i § 6, at hvis et vandselskab leverer en ydelse til TA-selskabet, så skal denne ydelse ikke medregnes ved opgørelsen af vandselskabets omsætning. I modsat fald vil det medføre dobbelt indregning af den samme ydelse. Forestiller vi os, at vandselskabet leverer for 10.000 kr. ydelse til sit helejede TA-selskab, og TA-selskabet herefter videresælger denne ydelse til tredjemand for 10.000 kr. bør der kun indregnes én gang 10.000 kr. ved omsætningsopgørelsen i henhold til § 6. Vandselskabets levering af tilknyttet aktivitet til sit § 18 selskab bør derfor generelt ikke medregnes ved omsætningsopgørelsen.

§6 stk. 2

Der er i lovbemærkningerne til §18 stk. 3 en klar tilskyndelse til etablering af joint venture selskaber mellem vandselskaber og den private sektor.

Arten af hvilke tilknyttede aktiviteter, der kan udføres i samarbejde med den private sektor, udvides imidlertid ikke i forhold til § 2, stk. 2 i tilfælde af mere end 60 % privat ejerskab af TA-selskabet. Dermed vil de private investorer være underlagt præcis de samme restriktive regler for, hvilke aktiviteter der tillades udført i TA-selskabet som vandselskaberne selv.

I praksis vil begrænsningerne i § 2, stk. 2 derfor medføre, at samarbejdet med den private sektor kun vil blive af meget begrænset omfang, stik imod lovgivningens intentioner.

Som minimum bør der åbnes op for, at listen over tilladte tilknyttede aktiviteter udvides til at omfatte vandforsynings- og spildevandsforsyningsaktiviteter for så vidt angår eksportmarkederne. Verdensmarkedet for vandrelateret teknologi og ydelser er nemlig så stort, at vandselskaberne og den private sektor ikke på nogen måde befinder sig i en reel konkurrencesituation.

Men også på det danske marked vil begrænsningerne i § 2, stk. 2 medføre et forringet samspil mellem den private sektor og vandselskaberne.

§6 stk. 4

Det er vores opfattelse, at bestemmelsen skal læses således, at den udelukkende angår TA-selskaber, hvor der ikke er private medejere. Dvs. at begrebet "samtlige selskaber med tilknyttede aktiviteter" ikke angår joint ventures.

Men vi er lidt bekymrede, da vendingen "samtlige selskaber ..." er anvendt. Det er nemlig vigtigt at forstå, at såfremt reguleringen rettes mod omsætningen i det joint venture selskab, der udfører tilknyttede aktiviteter, vil vandselskaberne agere som en stopklods i forhold til udviklingen af disse selskaber, idet omsætningen hermed ikke kan stige til mere end fastsat i omsætningslofterne. Dette vil være særdeles uheldigt og begrænse de private parters incitament til at indgå i et selskabsmæssigt samarbejde med forsyningerne.

Vi vil mene, at det vil være i fin forlængelse af ønsket om samarbejde mellem forsyninger og den private sektor – og at det ikke ville være i uoverensstemmelse med loven eller lovbemærkningerne – såfremt at indtægter fra TA-aktiviteter i joint ventures ikke indgik i beregningen af den samlede omsætningsgrænse.

Såfremt at dette ønske ikke kan efterkommes, mener vi, at omsætningsloftet bør lægges på den omsætning, som vandselskabet tilfører/lægger i datterselskabet i form af ti-

mer, udstyr m.v. Herved skabes en direkte sammenhæng mellem den omsætning vandselskabet generer i datterselskabet og den økonomiske regulering.

§7

Der er krav om, at vandselskaber i deres "interne regnskabsføring" skal føre et "separat regnskab for tilknyttet virksomhed, som ikke er udskilt i et selvstændigt selskab". Vi formoder, at der er tale om aktiviteterne omtalt såvel i §2 som §3. Endvidere går vi ud fra, at dette krav kan opfyldes ved, at vandselskaberne opretter særskilt kontonummer til udgifter og her bogføre direkte eller ompostere fra andre konti, samt på tilsvarende vis fører indtægten på særskilt kontonummer.

§9

Der er bødestraf, når vandselskabet bevarer ejerandele i selskabet, undlader at føre separat regnskab for tilknyttet virksomhed og undlade at fremsender revisorerklæringer.

I høringsmaterialets følgeskrivelse står, at bødestraf først bliver aktuel efter påbud. Dette bør synliggøres i reguleringen – og omtales i et afsnit om tilsyn og straf i en vejledning.

Med venlig hilsen

Tove Bakke Laursen
Formand for DANVA

Ole Wiil
Formand for FVD

cc: Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg